

Suvremena psihologija

Časopis za psihodijagnostičku teoriju i praksu
kao i ostala područja psihologije

Vol. 28, br. 2, 2025
str. 87-171

Contemporary Psychology

Journal for psychodiagnostic theory, practice
and other fields of psychology

Vol. 28, no. 2, 2025
p. 87-171

UDK 159.9

Print ISSN 1331-9264

Online ISSN 2584-3052

CODEN SUPSFW

Nakladnik/Publisher Naklada Slap, 10450 Jastrebarsko, Dr. F. Tuđmana 33, p.p. 78; tel. ++ 385 1 6281 774; e-mail: suvremena@nakladaslap.com; www.nakladaslap.com

**Glavni i odgovorni urednik/
Editor-in-Chief** Zvezdan Penezić, Odjel za psihologiju Sveučilišta u Zadru,
Šime Vitasovića 1, 23000 Zadar

Tajnica/Secretary Dora Lacković, e-mail: dora@nakladaslap.com

Uredništvo/Editorial Board

Jelena Barkić (Osijek)	Gina Lugović (Šibenik)
Gordan Bošković (Rab)	Maja Parmač (Zagreb)
Zrinka Greblo (Zagreb)	Melanija Slaviček (Zagreb)
Jasna Hofer (Varaždin)	Ana Slišković (Zadar)
Valerija Križanić (Osijek)	Pavle Valerjev (Zadar)

**Predsjednik Savjeta/ President
of Advisory Editorial Board** Goran Milas, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar,
Marulićev trg 19/l, 10000 Zagreb

**Savjet časopisa/
Advisory Editorial Board**

Andreja Brajša Žganec (Zagreb)	Ksenija Marinković (San Diego)
Sefa Bulut (Istanbul)	Krunoslav Matešić (Zagreb)
Valentin Bucik (Ljubljana)	Jose Muñiz (Oveidad)
Nermin Đapo (Sarajevo)	Danko Nikolić (Frankfurt)
Arne Evers (Amsterdam)	Ivo Sobota (Zagreb)
Hrvoje Gligora (Opatija)	Izabela Sorić (Zadar)
Mladen Havelka (Zagreb)	Mladenka Tkalčić (Rijeka)
Ljiljana Kaliterna-Lipovčan (Zagreb)	Fuad Topić (Zagreb)
Panta Kovačević (Beograd)	

Lektor za hrvatski jezik/ Croatian Language Editor Petra Trumbetić Prša

Lektor za engleski jezik/ English Language Editor Kristina Galić, Lee Murphy

Tehnički urednik/Technical Editor Mia Šaban

Objavlivanje Časopis se objavljuje dva puta godišnje ili kao dvobroj.

Copyright © Prava za članak koji je prihvaćen za objavljivanje prenose se na *Suvremenu psihologiju*. Izdavač (Naklada Slap) zadržava pravo objavljivanja i distribucije članka u tiskanom i elektroničkom obliku bez prethodnog dopuštenja autora. Svi članci koji su objavljeni online podliježu licenci Creative Commons CC BY-NC-SA koja omogućava upotrebu, izradu, distribuciju i prikaz članka u nekomercijalne svrhe i citiranje u skladu s pravilima.

Pretplata Godišnja pretplata: pojedinci u Hrvatskoj - € 10; pojedinci u inozemstvu - € 25; institucije u Hrvatskoj - € 20; institucije u inozemstvu € 35
Potpisnici Ugovora o korištenju psihologijskih mjernih instrumenata kao i članovi HPK-a i HPD-a - € 7
IBAN račun: HR73 2340 0091 1103 5558 7 (tuzemni)
Privredna banka Zagreb dd. SWIFT CODE: PBZGHR 2x (inozemni)

Tisak/Printed by Naklada Slap, Jastrebarsko. Printed in the Republic of Croatia.

SADRŽAJ / CONTENTS

NASLOV/IMPRESUM/SADRŽAJ

TITLE/IMPRESSUM/CONTENTS 87

ČLANCI

ARTICLES

Željko Rački

Potrebe uma, digitalne afordanse i online ponašanja 95

MIND NEEDS, DIGITAL AFFORDANCES AND ONLINE BEHAVIORS

Dragan Glavaš

Unpacking the link between physical activity and psychological well-being among employed adults: a focus on self-perception and mental toughness 117

ANALIZA ODNOSA TJELESNE AKTIVNOSTI I PSIHOLOŠKE DOBROBITI ZAPOSLENIH ODRASLIH: FOKUS NA SAMOPERCEPCIJU I MENTALNU ČVRSTOĆU

Benjamin Banai

Provjera valjanosti algoritma računalnog vida u postupku delineacije ljudskih lica 129

ASSESSING THE VALIDITY OF COMPUTER VISION ALGORITHMS IN FACIAL DELINEATION

Krunoslav Matešić

Pet različitih kvocijenata inteligencije u hrvatskoj psihološkoj praksi 141

FIVE DIFFERENT INTELLIGENCE QUOTIENTS IN CROATIAN PSYCHOLOGICAL PRACTICE

PRIKAZI KNJIGA

BOOK REVIEWS

Maštarij: Kako mala djeca postaju velika, Vježbenica za poticanje kognitivnog razvoja, kreativnog i kritičkog mišljenja (komplet od tri vježbenice) (Nina Pavlin-Bernardić) 155

Suvremena psihologija citirana je u PsycINFO, Sociological Abstracts, Social Scisearch, Journal Citation Reports/Social Sciences Edition, SCOPUS Elsevier Bibliographic Database, ERA - Educational Research Abstracts, ERIC - Educational Resource Information Center, IBSS - International Bibliography of the Social Sciences

VIJESTI
NEWS

Parkovi naših psihologinja (Krunoslav Matešić) 159

INDEKS AUTORA 161

INDEKS KLJUČNIH RIJEČI 162

KEYWORDS INDEX 163

UPUTE SURADNICIMA 165

UVODNIK / EDITORIAL

U posljednjih nekoliko godina, a osobito tijekom i nakon pandemije koronavirusa, svjedočimo znatnom porastu internetskih istraživanja u psihologiji. Takav razvoj, potaknut tehnološkim napretkom te dostupnošću internetskih platformi, donio je nove mogućnosti, ali i ozbiljne metodološke izazove. Uredništva časopisa *Suvremena psihologija* i *Klinička psihologija* osjećaju odgovornost ponovno naglasiti kriterije znanstvene kvalitete i usklađenost s temeljnim načelima psihološke metodologije.

Podsjetimo, još je prije dvadeset godina kolegica Mirta Galešić (2005) objavila pregled prednosti i ograničenja internetskih anketnih istraživanja. Od tada se digitalno okruženje snažno promijenilo, no ključne teškoće ostale su iste — a ponegdje i postale izraženije. U praksi sve češće dobivamo rukopise koji se oslanjaju na anonimne, prigodne uzorke, nerijetko prikupljene bez ikakve kontrole nad karakteristikama sudionika. Takvi su podaci, premda lako i brzo prikupljivi, metodološki problematični te ne omogućuju donošenje zaključaka koje autori često predlažu.

Podsjećamo da prigodni internetski uzorci, koliko god opsežni bili, nisu reprezentativni uzorci, niti mogu služiti kao osnova za generalizacije. Povijesni primjer istraživanja *Literary Digesta*, koje je na osnovi gotovo dva milijuna anketnih odgovora pogrešno predvidjelo ishod američkih predsjedničkih izbora 1936., ilustrira da veličina uzorka sama po sebi ne jamči valjanost zaključaka ako je uzorak sustavno pristran.

Slična se rasprava vodi i unutar European Test Publishers Group, gdje se upozorava na „demokratizaciju“ konstruiranja upitnika i prividno validnih internetskih testiranja. Sve je veći broj internetskih kvizova, samostalno konstruiranih setova čestica i „popularnih“ psiholoških testova bez empirijske provjere, što je izazov za znanstvenu psihologiju. Dijelimo stav da podaci prikupljeni u nekontroliranim uvjetima ne mogu zadovoljiti kriterije znanstvene metodologije.

Psihodijagnostika i psihoterapija dodatna su područja koja zahtijevaju posebnu pažnju. U vrijeme snažnog interesa za mentalno zdravlje, javnost je izložena mješavini empirijski potvrđenih postupaka, ali i pseudoznanstvenih metoda, tehnika i komercijalno privlačnih „alternativa“. Dužnost nam je jasno razlikovati jedno od drugoga. Procjene učinkovitosti psihoterapijskih i savjetodavnih pristupa trebaju biti provedene metodološki strogo, idealno uz dvostruko slijepi postupak, kako bi se izbjegli efekti očekivanja poput poznatog Rosenthalova eksperimenta.

U kontekstu psihodijagnostike vrijedi podsjetiti na klasičnu definiciju Zorana Bujsa (1959), prema kojoj je *test standardiziran postupak izazivanja određene aktivnosti i vrednovanja rezultata usporedbom s normama dobivenim u jednakoj situaciji*. Test je, dakle, postupak, a ne materijalni objekt. Kupnjom osnovnog kompleta ili materijala ne postaje se „vlasnikom testa“, već samo korisnikom elemenata za provođenje standardizirane procedure.

Američka psihološka asocijacija danas navodi više od 65.000 istraživačkih instrumenata dostupnih kroz svoje baze podataka. Za mnoge od njih nije realno, niti potrebno, da časopisi poput naših provode psihometrijske provjere. No od autora očekujemo odgovorno postupanje, korištenje provjerenih mjernih instrumenata i transparentno izvještavanje o njihovim svojstvima.

Kako bismo održali kvalitetu objavljenih radova, podsjećamo:

- Pregledne članke razmatramo samo ako autori imaju izravna istraživačka iskustva u području o kojem pišu.
- Za radove na engleskom jeziku autori su dužni osigurati lekturu diplomiranog anglista.
- Anonimna internetska istraživanja, bez kontroliranih podataka o sudionicima ispitivanja, više nećemo moći prihvaćati za objavu.

Naša je zajednička odgovornost očuvati visoke metodološke standarde psihologije kao znanosti. Zahvaljujemo svim autorima i suradnicima koji dijele tu predanost i koji svojim radom doprinose rastu znanstvene i profesionalne kvalitete naših časopisa.

Srdačno vas pozdravljamo uz iskrena očekivanja buduće suradnje,

Uredništvo časopisa *Suvremena psihologija*

Članci
Articles

